

IZLET UDRUGE – LEPOGLAVA – «GREŠNA PILNICA» 2012.god.

Nakon održane godišnje Skupštine i predavanja u veljači ove godine, te dobrotvornog koncerta od 25.05., ovo je naš već treći susret, a prvi izlet u relativno kratkom vremenu. Uvijek se iznova veselimo susretu s poznatim licima i dragim osobama uz koje nas vežu sudbine i emocije jače nego kod običnih ljudi.

Cilj ovog našeg izleta bio je razgledati kulturne znamenitosti Lepoglave i ugodno se družiti i zabaviti u OPG seoskog turizma etno sela »Grešna Pilnica« u selu Bezeki prema Plemenščini nedaleko od Klenovnika, u vlasništvu obitelji Marice i Izidora Gladovića. Kad već spomenuh naziv Plemenščina. isti potječe iz isprava o seljačkoj buni od 1573. god. pod nazivom «Busin nobilium », a latinski pridjev » nobilium «znači plemenitih.

Kraj naoko miran, brežuljkast, zasađen vinogradima i pokriven šumama ipak krije malu tajnu, naime po arheološkim nalazima koji potječu iz brončanog doba (2.200-800 pr.Krista), pronađen je kameni reljef perzijskog božanstva Mitre, koji se čuva u arheološkom muzeju u Zagrebu.

Pitamo se pa kako je ovdje dospio ? Za vrijeme Rimskog carstva ovaj kraj bio je na važnoj prometnici Poetovia (Ptuj)-Pregrada, pa su rimski vojnici, koji su štovali puno bogova, donijeli i ovaj-boga Mitre. Ali ostavimo se prošlosti i vratimo se u sadašnjost.

Već po tradiciji vrijeme je bilo ugodno i toplo, pa je unatoč vremenskim prognozama o mjestimičnim pljuskovima sve prošlo po divnom i mirnom vremenu. Naš prvi cilj bio je Lepoglava, asocijacija nimalo ugodna, međutim kulturne znamenitosti i povijest predstavljaju sasvim drugu sliku, grad prepun povijesnih zbivanja i kulture, nastanjen još od daleke prošlosti i rimskog doba, poznat po pavlinima i čipkarstvu i današnjim vrijednim umjetnicima.

Nakon kratkog odmora i okrijepe uz kavu i sokove krenuli smo u obilazak kulturnih znamenitosti uz stručno vodstvo gđe.Nevenke: najprije kratki prikaz povijesti Lepoglave, vanjski obilazak crkve sv.Marije, dijelom sačuvanog zida za vrijeme obrane od Turaka, slijedi razgledavanje umjetničke galerije gosp.Dragutina Jamnića, čije skulpture izrađene od drva, a manjim dijelom i od kamena, predstavljaju veliku vrijednost i ljepotu u maniri naive, a i sam umjetnik je «običan čovjek», zaposlen kao viši medicinski tehničar. Većina njegovog rada je animalistički opus premda ima i ljudskih likova s izrazitim prikazom karakternih osobina (likova) kao i kipova majki s djetetom u vrlo snažnom emotivnom stanju.

Po obilasku galerije Jamnić krenuli smo u muzej čipkarstva, koji se nalazi u blizini, a što reći o tom čudesnom radu čipkarica domaćih žena, a da ne bude profano i blijedo, osim diviti se ljepoti izloženih radova i beskrajnom strpljenju žena koje su za neki rad, kao što reče gđa. Voditeljica (ovog muzeja), trebale utrošiti i po 6 (šest) mjeseci.

A sad nešto o pavlinskom samostanu, pavlinima i crkvi sv.Marije. Pavlinski samostan i crkvu sv.Marije izgradio je i osnovao oko 1.400.god. Herman II Celjski. Samostan je stradao od Osmanlija 1479.god., a temeljito ga je obnovio Ivaniš Korvin 1492.god. Tada je to bio najveći pavlinski samostan u Hrvatskoj, a god. 1503. pavlin Martin otvorio je prvu gimnaziju u Hrvatskoj, da bi 1676.god. Leopold I Habsburgovac potvrdio status Akademije s pravom dodjele akademskih titula filozofskih i teoloških znanosti. Važno je napomenuti da je u ovom samostanu djelovao Ivan Belostenec, pavlin, o bjavivši hrvatsko-latinski rječnik GAZOPHYLACIUM koji sadrži oko 40.000 riječi, spojivši kajkavski, štokavski i čakavski. Na tom rječniku radio je 9 god.sve do svoje smrti (1675.god.), te je i pokopan u ovoj crkvi, kao i ban Ivaniš Korvin (1504.god.) koji je ratovao s Osmanlijama, a umro je u Krapini (navodno otrovan). Može se kazati da je Gazofilacium nadahnuo i Miroslava Krležu u stvaranju «Balada Petrice Kerempuha».

{gallery}lepoglava2012{/gallery}

Crkva je bogato ukrašena freskama Ivana Rangera s biblijskim temama (Isus u hramu, Krist tjera trgovce iz hrama) a također je oslikao i korska sjedala u svetištu i pjevalištu. U crkvi se još nalazi i raskošni oltar sa slikom Majke Božje, te orgulje iz 1649.god. s raskošnom intarzijom i pozlatom.

Ivan Ranger (1700-1753) djelovao je dugo u ovom samostanu oslikavši mnoge crkve od Varaždina, Krapine, Beleca, o čemu sam već pisao u članku pri posjeti crkvi u Belec.

Odredbom Josipa II 1786.god. pavlinski red je ukinut, a kasnije 1854.god. samostan je pretvoren u kaznionicu, gdje su robijale generacije hrvatskih rodoljuba i političkih zatvorenika do 1999 god. kad je odlukom Vlade RH predan u vlasništvo Crkvi, te je time samostan ponovno dobio svoju nekadašnju vjersku, kulturnu i obrazovnu namjenu. Ostali smo u crkvi i

nakon razgledavanja gdje je naš «stari» prijatelj vlč.Šmuc služio sv.misu, te nas je srdačno pozdravio uz lijepu propovijed, a mi smo pjevanjem pjesama i psalmi, predvođeni dr.Kolarićem, pripomogli da ovo misno slavlje bude uistinu svečano.

Opraštamo se od Lepoglave te idemo prema OPG seoski turizam «Grešna Pilnica» gdje nas

očekuju naši domaćini obitelj Gladović, priredivši nam srdačnu dobrodošlicu uz vrlo dobro jelo i piće. Na početku pozdrava gosp.Gladović je u šaljivom tonu ispričao legendu o nazivu objekta «Grešna Pilnica» izazvavši smijeh i znatiželju svih nazočnih. Kao što sam već ranije rekao, obitelj Gladović nas je lijepo počastila s vrlo kvalitetnim objedom i pićem, a mi smo nastavili s druženjem i šalom. Uz smijeh vrijeme je brzo prošlo i trebali smo se oprostiti od naših dragih domaćina s nadom skorog viđenja.

Na rastanku, kao i svaki put, prisutna je radost zbog prijateljskog druženja, ali i nada u skori sastanak na nekoj sličnoj lokaciji.

Varaždin, 02.06.2012.god.

Dinko Tomić,dipl.ing.